

Bu kimin öyküsü?

Seyyan hanım, Hakkı bey, katılım payı ve menekşeler...

Ecz. İlke ERYILMAZ (TEB)

O kış sabahını diğerlerinden ayıran hiçbir şey yoktu Seyyan Hanım için. Gök-yüzünü kaplayan bulutlar, bir sır gibi saklıyorlardı güneşin yerini. Pencere kenarındaki menekşelerin yanına gitti, suya ihtiyaçları yoktu. Mor bir aydır çiçekliydi. Pembe ise yıllardır süren sessizliğine devam ediyordu. Pembenin çiçeklerini görmeden ölmemeliyim diye düşündü. Son zamanlarda hep böyle yapıyor, ölmü hatırlayıp yapacağı işlerin ve göreceği yerlerin çokluğu ile hayıflanıyordu. Yalnızdı. “Yalnızlık ömür boyu” diye mırıldandı. “İnsanlar birbirlerini anlayamıyorken seni anlamam çok zor menekşem, kimbilir neden açmıyorsun”.

Yıllardır olduğu gibi o sabah da kepekli ekmek, tuzsuz peynir, açık ve şekerli çay ile yaptı kahvaltısını. 10 yıldır tatsız tuzsuz yemeye alışmıştı ama unutamamıştı patlıcan kızartmasının, tereyağında yumurtanın, ev baklavasının tadını. Yaksaktı. Doktoru yasaklamıştı. Kalbi ve midesi çok nazlı olmuşlar, Seyyan Hanım’ı tatsız ve tuzsuz yemeye mahkum etmişlerdi. Alışmıştı ama hiç sevmemişti haşlamaları, buğulamaları. İlaçları bitmek üzereydi, doktoruna gidip tekrar yazdırmalıydı. Komşusu Emine Hanım da yalnız yaşıyordu. Yıllar önce can yoldaşını kaybet-

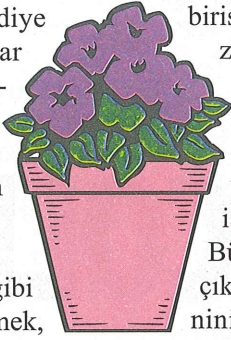
miş, kızının tüm ısrarına karşın yalnız yaşamayı tercih etmişti. Onunla doktora gelir miydi acaba? Kapısını çaldı. Sarman koştı önce, miyavladı. Emine Hanım kapıyı açtı. Kucağında Sarman “Sokak düşkünü oldu bu, tutamıyorum artık evde, kim gelse onunla gitmek istiyor” dedi. Emine Hanım doktora gitmeyecekti, ilaçları fazlacaydı. Seyyan Hanım’a mahalleye açılan eczaneden bahsetti. “Git, tanış bakalım nasıl birisi”. Yol Seyyan Hanım’ın gözünde uzadıkça uzadı. Yoldan ziyade belediye otobüsüne binmek zorunda olmasıydı onu üzen. Gençken aldırıyor insan ama yaşlılıkta işkenceye dönüşüyor adeta. Bütün gücünü toparlayıp yola çıktı. Otobüs geldi. Yaşlı bedenini görmemezlikten gelen birçok bedene karşın o da bindi otobüse. Kendini bir römorkun kasasına atılmış patates çuvalı gibi hissetti biran. Buna karşın o da bazı yöntemler geliştirmişti zamanla. Ama en önemlisi otobüsün duracağı noktayı doğru tespit etmekte. Otobüsten indiğinde bir ohh! çekti. Doktorundan randevu almamıştı. Kimsecikler de yoktu zaten. Yıllardır aynı doktoruna gelirdi Seyyan Hanım. Raporlu kullandığı iki ilacı vardı, evde bulunmasının iyi olacağını düşündüğü vitamin, ağrı kesici ve pastil de yazdırdı. Evinde ağrı kesici ve vitamin vardı

gerçi ama fazla ilaç iyidir, Emine Hanım’a lazım olursa ona ver-

rim diye düşündü. Geldiğine değmişti doğrusu. Dönüşte patates çuvalı olmamak için iyice gözledi otobüsü, duracağı yeri kestirdi ve tam isabet.

Eczane sokağın başındaydı. Çok güzel renkli dolapları vardı. Küçük ama sevimli bir eczaneydi. Eczacının gençten bir fotoğrafı asılıydı. Orta yaşlı eczacı bey karşıladı Seyyan Hanımı. Reçetesini aldı, “Geçmiş olsun neyiniz var?” dedi. “Yaşlılık var ya evladım daha neyimiz olsun, onu üzmemek için herşeye katlanıyoruz. Yeni açmışsınız eczanenizi hayırlı olsun, güzeldir mahallemiz, başka yerlere benzemez, ama neden hastanelerin olduğu bir yere açmadınız daha çok kazanmaz mıydınız?” “Tabii ama onun da farklı sorunları var” dedi eczacı. Seyyan Hanım sevmişti eczacıyı. Çok dertliydi belli ki ama daha fazla deşmemeye karar verdi. İlaçlarını aldı, teşekkür etti, kapıdan çıkarken eczacının sesiyle irkildi. “**Hanımefendi biz katılım payı alıyoruz**”. Eczacı ile göz göze geldi. Cam bir vazo kırıldı, saçıldı etrafa parçaları. Yıllardır ilaçları parasız alıyordu ve normali buydu onun için. “Afeder-

siniz ben yıllardır bu şekilde ilaç alıyordum” dedi. “Biliyorum ama bu yanlış bir uygulama”. Ve Seyyan Hanım sormadan hikayesini anlatmaya başladı...

O sabahı diğerlerinden ayıran çok şey vardı Hakkı Bey için. Yıllar sonra ilk kez umutla uyanmıştı, “Her şey çok güzel olacak” diye geçirdi içinden. Mesleğinin zorlukları onu için için kemirmişti yıllardır. Sonunda kendisine bu küçük mahalleyi bulmuştu, onun kurtuluşuydu burası. Son kez kendisine baktı aynada. İyi görünüyordu. Eczanesine giderken gazetesini de aldı. “Amerika Afganistan’a füze saldırısında bulundu, Monica herşeyi anlatacağım dedi, 1999 zor bir yıl olacak!” Kapattı gazeteyi. Bugün sinirlenmeyecekti. Mesleğe yeni başladığı yıllardaki gibi heyecanlıydı. Kişiliğinden ve mesleğinden ödün vermemişti hiçbir zaman. Yakın dostlarınca çok katı olduğu daha “esnek” davranmadığı için eleştirilmişti. Oysa o hiçbir zaman umutsuz ya da sert bakmadı yaşama. İnsanlarla çok içli dışlı olamazdı, doğru ama kimseye de zarar vermemişti şimdiye kadar. Birşeye ya inanır insan ya inanmaz. O inanmıştı. “Normal koşullarda” işini yaptığı taktirde alması gereken bir ücret (karşılık-hak) vardı. O bunu almak zorundaydı. Almaması demek senetlerini ödeyememesi, kirayı ödeyememesi demektir. Hayatını kazanmak için çalışıyordu o da tüm insanlar gibi. Ama bazı meslektaşları...

Eczacı anlattı anlattı, bir eczacı ile bir hastadan çok iki dostu andırıyordu. Neden buraya taşınmıştı, katılım payı ne demektir, alınmadığı taktirde ne gibi sakıncaları vardı. Seyyan Hanım’ın hiç düşün-

mediği şeylerdi bunlar. Yıllardır gittiği eczacılar parasız vermişlerdi ilaçları ve yanlış birşey yaptığını düşünmemişti hiç. Kafası karışmıştı açıkcası. Geçimin bu kadar zorlaştığı bir dönemde parasız ilaç almak işine geliyordu herkesin. Bu paranın nereden ve nasıl karşılandığı ise hiç düşünülmüyordu tabii ki. Oysa eczacılık mesleğinin en önemli sorunuydu bu. İlaç tüketimi bilinçsizce artıyordu, nasıl olsa para vermiyoruz deyip yazdırılıyordu ilaç. İşin en kötü yönü ise eczacıların yarattığı bir sorundu bu. Kendi kaşıklarının çaplarını giderek arttırırken yasal olanı uygulayan meslektaşlarının kaşıklarını sürekli küçültüyorlardı. Hakkı Bey bu sorun yüzünden birçok arkadaşının eczanesini taşımak, bazılarının ise kapatmak, zorunda kaldığını anlattı.

Yılmış ve bıkılmıştı artık. Paranın değer yargılarını ezip

geçtiği bu sistem onun için bir hücreyi andırıyordu.

Seyyan Hanım ağrı kesici ve vitamini almadı, pastilin katılım payını vererek ayrıldı eczaneden. Sarman’ı gördü sokakta. Emine Hanım’a uğradı olanları anlattı. “Ama Seyyan Hanımcığım zaten paramız çok az, böylesi daha iyi değil mi?” “Çözüm bu değil Emine Hanım bu şekilde bilinçsizce ilaç tüketiyoruz, sonra vermediğini düşündüğümüz paralar bizden bir şekilde çıkartılıyor, yani o an ilacın parasını vermiyor oluşumuz hiç vermediğimiz anlamına gelmiyor ki. Neyse Emine Hanım ben şimdi gidiyorum, yarın sabah çayı iki kişilik yapın en iyisi siz, uzun uzun konuşalım bu konuları” dedi. Çok yorulmuştu ayaklarının şiştiğini hissetti, perdeleri çekmek için pencere kenarına yaklaştı, menekşeleri ona bakıyordu. Eğildi “ahh menekşem görüyorsun değil mi ne zor şey anlamak ve anlatmak derdini”.

